

**«СӘРСЕН АМАНЖОЛОВ АТЫНДАҒЫ ШЫҒЫС
ҚАЗАҚСТАН УНИВЕРСИТЕТІ» КЕ АҚ**

БЕКІТЕМІН

**Басқарма төрағасы-ректор,
профессор**

М. Төлеген

**(Басқарма отырысының
13.02.2024 ж. №7 хаттамасы)**

**ХАРАССМЕНТТЕН ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ
ЕРЕЖЕ**

ШҚУ Е 002-24

Бірінші басылым

**Көшірме № _____
Енгізу күні _____**

**Өскемен қаласы
2024 ж.**

2024 ЖЫЛҒЫ 13 АҚПАН №01-Е

	«Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ		Келесі тексеру уақыты 2027 ж.
	Харассменттен қорғау жөніндегі ереже	ШҚУ Е 002-24	11 беттің 2 беті

Мазмұны

1	Қолдану саласы.....	3
2	Нормативтік сілтемелер	3
3	Терминдер мен анықтамалар	3
4	Белгілер мен қысқартулар	4
5	Жалпы ережелер.....	4
6	Негізгі міндеттер мен мақсаттары.....	5
7	Өзгерістер.....	6
8	Келісу, сақтау және тарату.....	7

	«Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ		Келесі тексеру уақыты 2027 ж.
	Харасменттен қорғау жөніндегі ереже	Е ШҚУ 002-24	11 беттің 3 беті

1 Қолдану саласы

1 Осы «Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ «Харасменттен қорғау жөніндегі» Ереже (бұдан әрі – Ереже) университетте харасмент жағдайларының алдын алу және университет қызметкерлері мен білім алушылар басшылыққа алатын мінез-құлық қағидаларын бекіту мақсатында әзірленді.

2 Қызметкерлер мен білім алушылар осы Ереженің әрбір бабын білуге және орындауға міндетті.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы Ереже мынандай нормативтік құжаттардың талаптарын ескере отырып әзірленді:

- ҚР-ның Конституциясы (1995 жылғы 30 тамызда республикалық референдумда қабылданған);
- ҚР-ның «Білім туралы» Заңы 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III;
- «Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ Корпоративтік этика кодексі, Директорлар кеңесінің 02.02.2024 ж. №1 шешімімен бекітілген;
- Қоғам Жарғысы;
- Ішкі тәртіп ережелері.

3 Терминдер мен анықтамалар

Харасмент – бұл жеке шекаралар мен субординацияны бұзу, қорлау және жеке өмірге қол сұғылмаушылықты бұзу.

Этика – бұл адамгершілік, атап айтқанда, адамның мінез-құлқының ережелері мен нормалары, адамдардың бір-біріне қатысты міндеттері.

Шағым – ұйым жұмысында анықталған немесе болуы мүмкін кемшіліктер, соның ішінде өнім / қызмет сапасы бойынша кемшіліктер туралы арыз.

Субординация – бағыну-еңбек ұжымы, мекеме ішіндегі әртүрлі иерархиялық деңгейдегі адамдар арасындағы қарым қатынастың белгіленген ережелерін сақтау.

Имидж – бұқаралық коммуникация және психологиялық әсер ету құралдары арқылы қоғамдық немесе жеке санада қалыптасатын жасанды образ.

	«Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ		Келесі тексеру уақыты 2027 ж.
	Харасменттен қорғау жөніндегі ереже	Е ШҚУ 002-24	11 беттің 4 беті

4 Белгілер мен қысқартулар

Университет, Қоғам – «Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғам;

ҚР – Қазақстан Республикасы;

ШҚУ ҚР – Шығыс Қазақстан университеттің құжатталған рәсімі;

СІҚЕЖЖБӨ – сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесі жөніндегі басшылықтың өкілі;

ҚБЖ – құрылымдық бөлімнің жетекшісі;

СХЫЖАБ – стратегия, халықаралық ынтымақтастық және аккредиттеу бөлімі;

ПжҚҚБ – персонал және құқықтық қолдау басқармасы;

ҚҚЕжББ – құжаттамалық қамтамасыз ету және бақылау бөлімі;

ПОҚжҚҚК – ПОҚ және қызметкерлердің кәсіподақ комитеті.

5 Жалпы ережелер

5.1 «Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген «Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ Корпоративтік этика кодексімен (02.02.2024 ж. № 1 хаттама) Университеттің қызметкерлері мен білім алушылары тарапынан әріптестерге негізсіз айыптаулар, дөрекілік, қадір-қасиетті қорлау, әдепсіздік және дұрыс емес мінез-құлық фактілері қызметтік әдеп нормаларын бұзудан қорғау бойынша барлық қызметкерлер мен білім алушылардың құқықтары бекітілді.

5.2 Харасменттің кез келген формасында ақтау жоқ және кез келген осындай бұзушылықтың алдын алу керек.

5.3 Харасменттің түрлері:

1) физикалық түрде: дененің кез-келген бөлігіне қол тигізуді немесе кез-келген физикалық байланыстарды қамтитын адам үшін жағымсыз немесе жағымсыз әрекеттер мен ұсыныстар;

2) вербалды түрде: қажетсіз өтініштер мен талаптар, анық немесе жасырын болған кезде, қызметте пайда немесе жағымсыз салдарға уәде берілуі мүмкін. Қорлайтын сипаттағы ауызша қорлау немесе әзілдер, ұлты мен жынысы, нәсілдік ерекшелігі, фигурасы немесе сыртқы түрі туралы жағымсыз сөздер; әдепсіз анекдоттар; дөрекі сөздер; кеңестер немесе әрекеттер, соның ішінде хаттар, электрондық хаттар, хабарламалар, эמודзилер, мемдер, суреттер, хабарламаларды жіберу, әңгімелер мен твиттер;

3) вербалды емес түрде: мағыналы көзқарастар, қорлайтын немесе әдепсіз дыбыстар, ысқырық, ұятсыз қимылдар;

4) психологиялық зорлық-зомбылық түрде: жағымсыз, дұшпандық, төзгісіз немесе қорлайтын жұмыс ортасын құру немесе қызметкерлері мен

	«Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ		Келесі тексеру уақыты 2027 ж.
	Харасменттен қорғау жөніндегі ереже	Е ШҚУ 002-24	11 беттің 5 беті

білім алушылары үшін жағымсыз әңгімелер, ұсыныстар, өтініштер, талаптар, физикалық байланыстар немесе назар аудару, қорлау немесе басқа да өрынсыз мазмұн;

5) кез-келген жазбаша немесе графикалық материалдарды, оның ішінде күнтізбелерді, плакаттарды көрсету немесе талқылау, олар қорлайтын Астарларды қамтиды немесе жеке адамға немесе адамдар тобына жынысына байланысты дұшпандық көрсетеді, сондай-ақ қалаусыз көрсету немесе қорлайтын суреттерді көпшілікке көрсету, аудио және бейне материалдар;

б) киберкеңістіктегі қудалау: қалаусыз, қорлайтын электрондық хаттарды немесе ашық мазмұны бар мәтіндік хабарларды алу; әлеуметтік желілерде немесе Интернет-чаттарда өрынсыз, қорлайтын талаптар.

6 Ереженің негізгі міндеттері мен мақсаттары

6.1 ҚР заңнамалық актілерінде, «Білім туралы» ҚР Заңында, «Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ Корпоративтік Этика кодексінде, ҚР Мемлекеттік жастар саясаты тұжырымдамасында баяндалған құқықтардың сақталуын қамтамасыз ету, харасмент жағдайларының алдын алу.

Қызметкерлері мен білім алушылары:

1) жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға;

2) жеке тұлғаны жынысы, ұлты, діні, сыртқы ерекшеліктері, саяси көзқарастары және кез келген басқа белгісі бойынша кемсітуге бағытталған іс-әрекеттерге, іс-әрекеттерге жол бермеуге;

3) эмодзилер, мемдер, суреттер, хабарламалар, сторизалар және твиттер арқылы айтылған басқа адамдарға қатысты қорлайтын әрекеттерге жол бермей, цифрлық кеңістікте әдеп нормаларын сақтауға міндетті;

4) бір-бірімен қарым-қатынаста, үшінші тұлғалармен әдептілік танытуға, дөрекілік, қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік және дұрыс емес мінез-құлық фактілеріне жол бермеуге, өз әрекеттерімен және мінез-құлқымен олардың тарапынан сынга себеп бермеуге;

5) іскерлік этикетті және ресми мінез-құлық қағидаларын сақтауға, азаматтардың алдында университет қызметкерлері мен білім алушыларының өкілдері болып табылатын мемлекеттік органдардың қадір-қасиеті мен беделіне нұқсан келтіретін іс-әрекеттер жасауға жол бермеуге;

б) ешқандай жағдайда физикалық және ауызша, вербалды емес нысандарда қудалау фактілеріне жол бермеуге міндетті.

6.2 Бұл Ереженің мақсаты барлық қызметкерлер мен білім алушылар арасында харасментке қатысты төзбеушілік саясатын тарату, сондай-ақ харасменттің алдын алу, ден қою және алдын алу шараларын жүргізу арқылы харасментке төзбеушілік жағдайын жасау және қолдау болып табылады.

	«Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ		Келесі тексеру уақыты 2027 ж.
	Харасменттен қорғау жөніндегі ереже	Е ШҚУ 002-24	11 беттің 6 беті

6.3. Ереженің міндеттеріне қызметкерлер мен білім алушылардың харасментке жол бермеу және оның салдары туралы хабардарлығын арттыруды қамтамасыз ету, харасменттен қорғауды қауіпсіз және құпия қамтамасыз ету үшін жағдайлар жасау, ауыр айыптауларды тергеу, осындай істерге қатысы бар адамдардың, соның ішінде зардап шеккендердің, куәгерлердің және болжамды бұзушылардың құқықтарын қорғауды қамтамасыз ету сондай-ақ тиісті құқықтық рәсімнің сақталуын қамтамасыз ету үшін стандартты процесті белгілеу кіреді.

6.4 Ереженің этикалық қағидаттары:

1) адамның ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу, жеке өмірге қол сұғылмаушылық;

2) жынысы, нәсілі, ұлты, әлеуметтік немесе діни қатыстылығы, сыртқы келбеті және өзге де белгілері бойынша кемсітушілік көріністеріне нөлдік төзімділік;

3) адалдық-өз міндеттеріне шынайы көзқарас;

4) әділдік – жеке және заңды тұлғалардың, қоғамдық топтар мен ұйымдардың ықпалына қарамастан заңды шешім қабылдау және кез келген мән-жайлар бойынша біржақтылық пен субъективтілік себебінен адамдарды кемсітуге жол бермеу;

5) ашықтық – жұртшылықпен жұмыс істеуге дайын болу және өз әрекеттерінің ашықтығын қамтамасыз ету;

6) сыпайылық – азаматтар мен әріптестерге дұрыс және құрметпен қарау.

7 Өзгерістер

7.1 Ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу СІҚЕЖжБӨ-нің рұқсаты бойынша жүзеге асырылады және өзгеріс туралы хабарлама құжат түрінде оның қолы қойылып ресімделеді. Өзгерту туралы хабарлама парағы белгіленген нысанға сәйкес ресімделеді және осы Ереже орналасқан барлық құрылымдық бөлімшелерге беріледі. Түпнұсқаға және есепке алынған жұмыс даналарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу ШҚУ ҚР 001-20 талаптарына сәйкес жүргізіледі. Сақтауға берілген Ережеге өзгерістер туралы хабарламаны шығаруды тек әзірлеуші жүргізеді. Ережеге өзгерістерді ҚБЖ өзгерістер мен толықтыруларды тіркеу парағына міндетті түрде белгі қоя отырып енгізеді.

7.2 Түпнұсқаға және есепке алынған жұмыс даналарына өзгерістер мен толықтырулар енгізгені үшін ҚБЖ, СХЫЖАБ және ҚҚЕЖББ жауапты болады.

7.3 Ережені тексеру кезеңділігін есепке алу парағындағы жазбаны міндетті түрде енгізе отырып, үш жылда бір реттен сиретпей ҚБЖ-мен қайта қаралады.

7.4 Ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу үшін негіз болып табылады:

	«Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ		Келесі тексеру уақыты 2027 ж.
	Харасменттен қорғау жөніндегі ереже	Е ШҚУ 002-24	11 беттің 7 беті

– нормативтік құжаттарға жаңадан өзгерістер мен толықтырулар енгізілген заң күші бар құқықтық актілер;

- басқарма төрағасы-ректордың бұйрықтары;
- құрылымдық бөлімшелер арасында міндеттерді қайта бөлу;
- құрылымдық бөлімшелерді қайта ұйымдастыру;
- СІҚЕЖжБӨ-нің рұқсатымен өзгерістер енгізу себептері көрсетілген ҚБЖ-нің қызметтік жазбасы.

7.5 Бөлімшенің атауы өзгерген кезде Ереже ауыстырылуы тиіс.

7.6 Ауыстырылған жағдайда университетте күші жойылған Ереженің барлық даналары алынып, жаңасына ауыстырылуы тиіс.

7.7 Ереженің ескіргендерін ауыстыру және алып тастау үшін ҚБЖ және СХЫЖАБ жетекшісі жауапты.

7.7 Күші жойылған Ереже күшін жою үшін негіздемесін, күнін, «Күшін жойды» деген жазуды жасаған адамның қолын көрсете отырып, «Күші жойылды» деген жазумен белгіленеді және мұрағатқа орналастырылады. Мұрағаттық құжаттар жұмыс үшін пайдаланылмайды.

8 Келісу, сақтау және тарату

8.1 ҚР-ның нормативтік-құқықтық актілерінің талаптарына сәйкес Ережені келісуді ҚБЖ жүзеге асырады.

8.2 Ережені ҚБЖ әзірлейді.

Ереже келісіледі:

- СІҚЕЖжБӨ-мен;
- басқарма мүшесі – тәрбие және әлеуметтік жұмыс жөніндегі проректорымен;
- СХЫЖАБ-нің жетекшісімен;
- ПжҚҚБ-ның жетекшісімен;
- ҚҚЕЖББ-нің жетекшісімен;
- комплаенс-офицермен;
- ПОҚжҚҚК-нің төрайымымен;
- заңгер-кеңесшімен.

8.3 Ереже басқарма төрағасы-ректормен бекітіледі және ол жойылғанға дейін әрекет етеді.

8.4 Ереженің түпнұсқасы ПжҚҚБ-нде сақталады, оның сақталуына ПжҚҚБ-нің жетекшісі жауапты болады.

8.5 Құрылымдық бөлімшенің барлық қызметкерлерінің ҚБЖ мазмұнымен жеке танысқаны үшін Ереже түпнұсқасымен танысу парағына қол қойғызып, осы Ереженің мазмұнымен міндетті түрде танысқаны туралы хабарлау жолымен жаңа қызметкерді университетке жұмысқа қабылдау кезінде ҚБЖ жауапты болады.

	«Сәрсен Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті» КЕ АҚ		Келесі тексеру уақыты 2027 ж.
	Харасменттен қорғау жөніндегі ереже	Е ШҚУ 002-24	11 беттің 8 беті

8.6 Есепке алынған Ережені жұмыс даналарын таратуды ҚҚЕЖББ жүзеге асырады.

8.7 Ереженің есепке алынған жұмыс данасының бөлімшеде сақталуы үшін жауапкершілік ҚБЖ-не жүктеледі.

ӘЗІРЛЕДІ:

Тәрбие жұмысы және әлеуметтік мәселелері жетекшісі

Д.С. Байдрахманов

КЕЛІСІЛДІ:

Сапаны ішкі қамтамасыз ету жүйесі жөніндегі басшылықтың өкілі

И.В. Ровнякова

Басқарма мүшесі- тәрбие және әлеуметтік жұмыс жөніндегі проректор

Ж.А. Калимолдина

Персонал және құқықтық қолдау басқармасының жетекшісі

К.Р. Раисова

Құжаттамалық қамтамасыз ету және бақылау бөлімінің жетекшісі

А.К. Чудобаева

Комплаенс - офицер

К.Е. Жексембаев

ПОҚ және қызметкерлердің кәсіподақ комитетінің төрайымы в

Н.К. Аяганова

Заңгер - кеңесші

Д.М. Раева

